

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Poyafzal - Tashqi tagliklarni tekshirish usullari - Siqish energiyasi

Rasmiy nashr

NATIONAL STANDARD OF UZBEKISTAN

Footwear — Test methods for outsoles — Compression energy

Official edition

**Ushbu standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutloq
huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli**

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Poyafzal - Tashqi tagliklarni tekshirish usullari - Siqish energiyasi

Rasmiy nashr

(ISO 20865:2002, IDT)

O'ZBEKISTON STANDARTLAR INSTITUTI

Toshkent

SO‘Z BOSHI

1. O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan ISHLAB CHIQILDI VA TASDIQLASHGA TAQDIM ETILDI.

2. O‘zbekiston standartlar institutining 2024 yil 15-iyuldagi 37/XSt-sonli buyrug‘i bilan TASDIQLANDI.

3. Ushbu standart ISO 20865:2002 “Footwear — Test methods for outsoles — Compression energy” standartiga aynan o‘xshash

4. DASTLABKI JORIY ETILISHI

Ushbu standartni va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida joriy etish haqidagi axborot O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi tomonidan nashr etiladigan ko‘rsatkichda chop etiladi. Ushbu standartni qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi muvofiq axborot O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi tomonidan nashr etiladigan axborot ko‘rsatkichida chop etiladi.

Ushbu standartni O‘zbekiston hududida rasmiy chop etish mutloq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli

Mundarija

Muqaddima.....	iv
1. Qo‘llanish doirasi	1
2. Me‘yoriy havolalar	1
3. Ta’riflar	1
4. Jihozlar va materiallar	1
5. Namuna olish va konditsionerlash	2
6. Sinov usuli	2
7. Natijalarni ifodalash	2
8. Sinov hisoboti	2
Bibliografiya	4
Bibliografik ma’lumotlar	6

Muqaddima

ISO (Xalqaro standartlashtirish tashkiloti) - milliy standartlar organlarining (ISO a'zolari) butun dunyo federatsiyasi. Xalqaro standartlarni tayyorlash bo'yicha ishlar odatda ISO texnik qo'mitalari orqali amalga oshiriladi. Texnik qo'mita tashkil etilgan mavzudan manfaatdor bo'lgan har bir a'zo organ ushbu qo'mitada vakillik qilish huquqiga ega. Ishda ISO bilan hamkorlikda xalqaro tashkilotlar, davlat va nodavlat tashkilotlar ham ishtirok etmoqda. ISO xalqaro elektrotexnika komissiyasi (IEC) bilan elektrotexnika standartlashtirishning barcha masalalarida yaqindan hamkorlik qiladi.

Xalqaro standartlar ISO/IEC direktivalarining 3-qismida keltirilgan qoidalariga muvofiq ishlab chiqilgan.

Texnik qo'mitalarning asosiy vazifasi xalqaro standartlarni tayyorlashdir. Texnik qo'mitalar tomonidan qabul qilingan Xalqaro standartlar loyihalari ovoz berish uchun a'zo organlarga yuboriladi. Xalqaro standart sifatida e'lon qilish ovoz beruvchi a'zo organlarning kamida 75% tomonidan ma'qullanishi kerak.

Ushbu hujjatning ayrim elementlari patent huquqlarining predmeti bo'lishi mumkinligiga e'tibor qaratiladi. ISO patent huquqlarining birortasini yoki barchasini aniqlash uchun javobgar emas.

ISO 20865 xalqaro standarti CEN (EN 12743:1999 kabi) tomonidan tayyorlangan va maxsus "tezkor protsedura" ostida ISO/TC 216 Poyafzal Texnik qo'mitasi tomonidan ISO a'zo organlar tomonidan tasdiqlanishi bilan bir qatorda qabul qilingan.

Ushbu xalqaro standart Corrigendum EN 12743:1999/AC ni o'z ichiga oladi.

Xalqaro standartlashtirish maqsadlari uchun EN 12743 da ekvivalentlari ko'rsatilmagan tegishli xalqaro va Evropa standartlari ro'yxati ZZ ilovasiga qo'shilgan.

Ushbu Evropa standarti CEN/TC 309 "Oyoq kiyim" texnik qo'mitasi tomonidan tayyorlangan, uning kotibiyati AENOR tomonidan amalga oshiriladi.

Ushbu Evropa standartiga milliy standart maqomi eng kech 2000 yil martgacha bir xil matnni nashr etish yoki tasdiqlash yo'li bilan beriladi va qarama-qarshi milliy standartlar 2000 yil martidan keyin bekor qilinadi.

CEN/CENELEC ichki qoidalariga muvofiq, quyidagi mamlakatlarning milliy standartlar tashkilotlari ushbu Yevropa standartini amalga oshirishlari shart: Avstriya, Belgiya, Chexiya, Daniya, Finlyandiya, Fransiya, Germaniya, Gretsiya, Islandiya, Irlandiya, Italiya, Lyuksemburg, Niderlandiya, Norvegiya, Portugaliya, Ispaniya, Shvetsiya, Shveytsariya va Buyuk Britaniya.

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

POYAFZAL - TASHQI TAGLIKLARNI TEKSHIRISH USULLARI - SIQISH
ENERGIYASI

ОБУВЬ — МЕТОДЫ ИСПЫТАНИЙ ПОДОШВ — ЭНЕРГИЯ СЖАТИЯ

FOOTWEAR — TEST METHODS FOR OUTSOLES — COMPRESSION
ENERGY

Amalga kiritish sanasi 15.09.2024 y.

1 Qo'llash doirasi

Ushbu milliy standart tashqi taglikning siqilish energiyasini aniqlash usulini belgilaydi.

2 Me'yoriy havolalar

Ushbu milliy standart sanasi ko'rsatilgan yoki sanasi ko'rsatilmagan ma'lumotnomalarni, boshqa nashrlarning qoidalarini o'z ichiga oladi. Ushbu me'yoriy havolalar matnning tegishli joylarida keltirilgan va nashrlar quyida keltirilgan. Sana ko'rsatilgan havolalar uchun ushbu nashrlarning har qandayiga keyingi tuzatishlar yoki qayta ko'rib chiqishlar ushbu Evropa standartiga faqat o'zgartirish yoki qayta ko'rib chiqish yo'li bilan kiritilgan taqdirdagina qo'llaniladi. Sana ko'rsatilmagan havolalar uchun havola qilingan nashrning so'nggi nashri qo'llaniladi.

EN 12222 Poyafzal - poyafzal va butlovchi qismlarni konditsionerlash va sinovdan o'tkazish uchun standart atmosferalar

prEN 13400:1998 Poyafzal - poyabzal uchun komponentlarning namunaviy joylashuvi.

ISO 5893 Kauchuk va plastmassani sinovdan o'tkazish uskunolari - Cho'zilish, egilish va siqish turlari (doimiy o'tish tezligi) - Tavsif.

3 Ta'riflar

Ushbu standart maqsadlari uchun quyidagi ta'rif qo'llaniladi:

Siqish energiyasi: 5000 nyuton qattiq kuch ta'sirida materialning deformatsiyasiga mos keladigan jouldagi energiya.

4 Jihozlar va materiallar

Quyidagi jihozlar va materiallardan foydalanish kerak:

4.1 Cho'zilishni tekshirish mashinasi

Cho'zilishni sinash mashinasi ISO 5893 talablariga javob berishi kerak, B darajasiga mos keladigan aniqlikda, 10 mm/min \pm 2 mm/min doimiy harakat tezligi. Avtomatik kuchni qayd qilish vositalariga ega bo'lgan past inertiya mashina talab qilinadi.

4.2 Sinov zarbasi, polietilendan tayyorlangan standartlashtirilgan oxirgi qismning orqa qismi. Oxirgi tekislikda tuklar chetiga vertikal va orqa qismning o'qiga 90° burchak ostida kesiladi (1-rasmga qarang). Poyafzal o'lchamiga nisbatan zarba uzunligi 1-jadvalda keltirilgan

1-jadval

Oyoq kiyimlari uchun o'lchovlarning umumlashtirilgan jadvali

Hajmi			O'lchamlari				
Mondopoint (mm)	Fransuz o'lchamlari	Ingliz o'lchamlari	L mm	I mm	H mm	h mm	D mm
235 gacha	36 gacha	3 gacha	65,0 \pm 1	32,5 \pm 1	60 \pm 1	40 \pm 1	14 \pm 0,5
245 gacha	37/38	4/5	67,5 \pm 1	33,7 \pm 1	60 \pm 1	40 \pm 1	14 \pm 0,5

255 gacha	39/40	6	70,5±1	35,0±1	60±1	40±1	14±0,5
265 gacha	41/42	7/7,5/8	72,5±1	36,2±1	60±1	40±1	14±0,5
275 gacha	43/44	9/10	75,5±1	37,7±1	60±1	40±1	14±0,5
285 gacha	45 va undan yuqori	11 va undan yuqori	77,5±1	38,5±1	60±1	40±1	14±0,5

5 Namuna olish va konditsionerlash

Sinov qilinadigan sinov namunalari prEN 13400:1998 ga muvofiq olinadi. Barcha sinov namunalari sinovdan oldin EN 12222 ga muvofiq shartli bo'lishi kerak.

Minimal konditsionerlik vaqti 24 soat va o'lchamlari bo'yicha kamida ikkita sinov bo'lagi kerak.

6 Sinov usuli

Tashqi taglikni tovon bilan po'lat asosga qo'ying va 5 000 nyuton kuch paydo bo'lguncha sinov zarbasini tovon maydonining o'rtasiga 10 mm/min ± 3 mm/min sinov tezligida tashqi taglik qismiga ichkaridan bosing.

7 Natijalarni ifodalash

Har bir sinov uchun yuk/siqish egri chizig'ini (2-rasmga qarang) tuzing va tenglamadan 1 J ga yaxlitlangan siqilish energiyasini E ni joulda aniqlang:

$$E = \int F \cdot ds$$

F - qo'llaniladigan kuch, nyutonlarda

s - deformatsiya, metrda

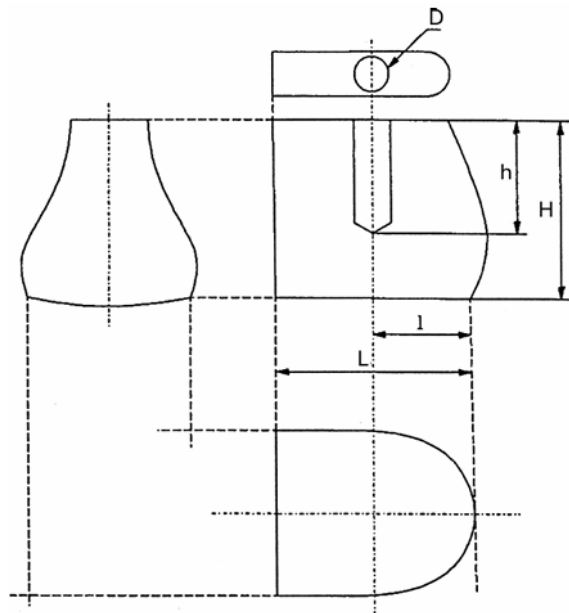
Natija o'rtacha qiymat sifatida ifodalanadi.

8 Sinov hisoboti

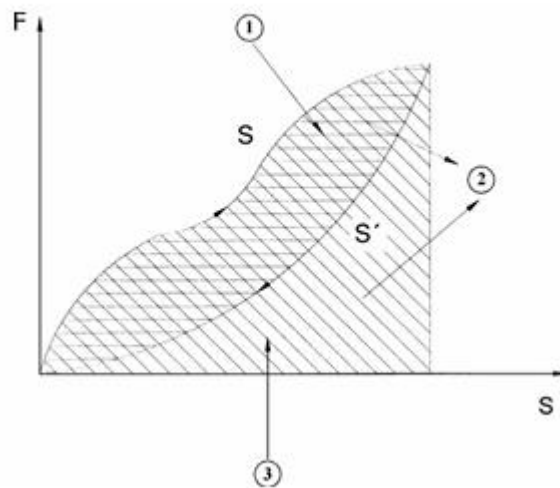
Sinov hisobotida quyidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak:

- 7-bandga muvofiq ifodalangan natijalar;
- namunaning to'liq identifikatsiyasi;
- ushbu sinov usuliga havola;
- sinov sanasi.

O'lchamlari millimetrda

1-rasm Siqish energiyasini tekshirish uchun sinov zarbasi

- 1 Yutish energiyasi ($S-S'$): Gisterezis. S va S' o'rtasidagi farq
- 2 Siqish energiyasi (E): Materialning aylanishiga mos keladigan jouldagi energiya 50 N dan 5000 N gacha
- 3 Elastik energiya (S'): Materialning qaytish davriga mos keladigan jouldagi energiya 5000 N dan 0 N gacha

2-rasm

Bibliografiya

EN 344 Professional foydalanish uchun xavfsizlik, himoya va kasbiy poyabzallarga qo‘yiladigan talablar va sinov usullari.

Ilova ZZ
(ma’lumot)

2-bandda keltirilgan Evropa standartlariga o‘xshash xalqaro standartlar ro‘yxati

Yevropa standarti	Xalqaro standart
EN 12222:1997	ISO 18454
EN 13400:2001 ^b	ISO 17709 ^a
^a Chop etish uchun.	
^b EN sifatida 2001 yil noyabr oyida nashr etilgan.	

